

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 8.

V Ljubljani, ponedeljek 11. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Cene inseratom:

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Socijalno zavarovanje je Vaše, delavci!

Razvoj kapitalistične družbe je pritiral človeštvo tako daleč, da živi del človeštva v izobilju zemeljskih darov, drugi del pa more živeti komaj le, če mu da kapitalizem delo. Naravno je, da mora potem delavec, ročni in duševni, dninar ali uradnik, kadar je brez posla, bolan, brez življenjskih pomočkov ali krasti ali pa beračiti, kar je pa po kapitalistični morali povsem logično prepovedano.

Delavstvo po vsem kulturnem svetu zaradi tega zahteva za take slučaje obvezno zavarovanje za vse one sloje človeštva, ki morajo prodajati svojo delovno silo zato, da se prežive, socijalno zavarovanje, ki obsega zavarovanje za bolezen, za nezgodo, za nezaposlenost, za onemoglost in starost.

To načelo bi moralo prevevati civilizirano človeštvo, ker je edino moralno.

Toda ni tako. Ne le v delodajalskih vrstah, marveč tudi v delavskih je precej nasprotnikov socijalnega zavarovanja, ki se ne zavedajo svojih pravic do družbenih dober ter da pomeni dobro socijalno zavarovanje del socijalizacije človeške družbe.

Socijalno zavarovanje pri nas obsega le bolniško in nezgodno zavarovanje, ki še daleko ni popolno. Vendar se pa pojavlja z vso vehemenco tudi proti temu zavarovanju najodločnejši boj v vrstah industrije in obrtnikov.

Predvsem pravijo, da naša industrija ne prenese bremen zavarovanja, kar pa absolutno ne odgovarja resnici. Socijalno zavarovanje pri nas vobče ni večje breme kakor je bilo pred vojno. Vzroke krize v našem gospodarstvu je iskati drugod, samo ne v socijalnem zavarovanju. Slabemu gospodarskemu položaju v industriji so krive povojne gospodarske razmere, ki zahtevajo tržno in denarno pregrupacijo.

Pri soc. zavarovanju gre le za malenkostne zneske, ki pa končno kot dajatve prihajajo zopet v prid obrti in industriji, ker se doma porabljajo. Dejanska obremenitev obrti in industrije po zavarovanju je torej naravnost smešno malenkostna, če jo presojamo z narodnogospodarskega stališča.

Industrija potrebuje ceni obratni kapital, delo in trg. To mora pa organizirati državna uprava in tja naj se obrneta obrt in industrija, če zahtevata revizijo gospodarskih razmer v interesu svojih mandatov.

Druga trditev, ki jo radi poudarjajo delodajalci, je, da so dajatve prevelike ter da daje socijalno zavarovanje delavcem in njih svojem potuho z »visokimi« dajatvami. Resnica pa je, da socijalno zavarovanje nosi velika bremena, da je v bolniški panogi jako pasivno ter da se mora z ozirom na primanj-

Nova vladna bratovščina: Radikali, Radič in samostojni demokrati.

Belgrad, 11. jan. Odkar je Pašič odšel na francosko rivijero, so tu razni političarji pridno na delu, da vstvarijo novo politično situacijo, ki naj bi bila še gorostasnejša, nego je bila dosedanja. Pašič je najbrže uprav zato odšel v tujino, da omogoči svojim prijateljem svobodnejše kretanje. Laza Marković, Ninčič in Stanojevič se vneta trudijo na vse strani, da bi na ta ali oni način utrdili vlado takozvanega sporazuma, ki je bila zadnje dni v resni nevarnosti. Sedaj je jasno, da Radič ni fizično, marveč le politično bolan. Poslužil se je topot tudi on znane Pašičeve metode političnega obolenja. Marković je „bolnega“ Radiča po odhodu Pašiča že dvakrat obiskal v Zagrebu, in se z njim razgovarjal o situaciji. Izgleda, da se hoče „narodni sprozum“ razširiti i na

samostojne demokrate. Predsednik radikalnega kluba se je že izjavil za sporazum tudi z demokrati, ki se sicer še niso izjavili, ni pa nobenega dvoma, da pojdejo prav radi v vlado. Belgrajske „Novosti“ poročajo, da je s to rešitvijo zadovoljen tudi dvor. V bližnjih dneh doživimo lahko značilen preokret v notranji politiki: Pribičević se bo sprijaznil z Radičem, Pašič bo oba blagoslovil — in nadaljevala se bo politika reakcije in nedelavnosti. Ko se to zgodi, se vrneta zdrava v Belgrad i Pašič i Radič. Med tem pa potuje tudi neumorni Pribičević v Slovenijo, da pripravi svoje pristaše na „bratski“ sporazum z Radičem — za ceno vstopa v vlado. V slovenskem taboru mu pojde tako delo za tako ceno najbrže lahko iz rok.

Po neuspeli madžarski zaroti.

PREKINJENI DIPLOMATSKI ODNOSAJI. HOTELI SO S PONAREJENIM DENARJEM VZDRŽEVATI NACIJONALISTIČNE TOLPE IN UNIČITI EVROPSKO VALUTO. HORTHYJEVCI UBIJAJO IN PREGANJAJO SOCIJALISTE. KAROLYJEVA VLADA NA VIDIKU.

Pariz, 11. jan. Francoska vlada je že deli časa pazno zasledovala notranji položaj Madžarske, zlasti pa delovanje madžarskih, nemških in avstrijskih krogov, ker je vedela, da se v teh krogih pripravlja nova revanšna akcija, ki naj bi popolnoma izpremenila ves politični in geografski položaj v srednji Evropi ter močno oslabila finančno moč antantinih velesil. Francoska vlada je sumila že prej, da se na Madžarskem ponarejajo na debelo francoski franki, izvedela je tudi, da je vodja ponarejevalcev sam knez Windischgrätz. Šele ko se je uverila, da vedo za ponareje-

valec tudi madžarske oblasti, ne da bi proti njim ničesar ukrenile, se je utrdila domneva, da so s tem sistematičnim ponarejanjem v zvezi še drugi skriti politični nameni, za katerimi stojijo politični in cerkveni poglavarji Madžarske ter nacijonalistične in revanšne organizacije Nemčije in Avstrije. Duša vsega zarotniškega početja je bil nadvojvoda Albrecht, kateremu sta vneta pomagala nemški kronprince in bavorski prestolonaslednik. V državah srednje Evrope naj bi se vpostavile zopet monarhije z Habsburgovci in Wittelsbachii na čelu. Ni dvoma, da je

kljaj v zavarovanju štediti, tako da tudi zavarovanci neprijetno občutijo ta pritisk. Ali tu moramo povedati tistim, ki hočejo poslabšati zavarovanje, da nosi socijalno zavarovanje velik del potrebnih bremen, ki so jih prej nosili javni fondi, občine, okraji itd. ter da baje namerava vlada odkazati tudi državnne nameščence socijalnemu zavarovanju, kjer bodo dobivali zdravniško pomoč in zdravila, ne da bi država plačevala prispevke kakor jih plačujejo drugi zavarovanci. Iz tega logično sledi, da bi za socijalno zavarovanje že iz teh dveh razlogov morala nositi bremena tudi država za stroške socijalnega zavarovanja, ki se ne tičejo direktno delavstva, najmanj do 30 milijonov dinarjev na leto, dokler ni zavarovanje fundirano.

Kot tretji glavni vzrok, da socijalno zavarovanje ne uspeva, navedajo, da je preveč uradništva pri zavarovanju in da je predobro plača-

no. V resnici pa je v sedanjih razmerah, ko se zavarovanje šele uvaja in ko je treba še uvesti starostno zavarovanje, redukcija uradništva težavna. Plače uradništva, o teh ni da bi govorili, so slabe.

Socijalno zavarovanje je za delavce važna ustanova, ki se mora še izpopolniti, izboljšati, ne pa poslabšati.

Delavstvo mora v tem vprašanju povedati jasno in odločno svoje mnenje. Protestirati mora proti nameravanemu poslabšanju zakona, zahtevati pa izpopolnitev zavarovanja ter uvedbo zavarovanja za starost in onemoglost.

Demontaže v delavskovarstveni in socijalni zakonodaji je že bilo dovolj. Sedaj je treba misliti na to, kako se izgradi, kar še manjka, ne pa nasprotno. V tem zmislu, sodruzi in sodružice ter Vaše organizacije delajmo ter zavrnilimo vse akcije proti socijalnemu zavarovanju, ki merijo na to, da se poslabša.

pri celi akciji sodeloval tudi Horthy.

Francosko časopisje, z levičarskim »Quotidiennom« na čelu zahteva, da naj vlada energično intervenira, zahteva odstop Horthyjevega režima in primerno odškodnino.

Budimpešta, 11. jan. Francoska vlada je pozvala poslanika Clincheta v Pariz. Smatra se, da je Francija s tem korakom hotela prekiniti diplomatske zveze z Madžarsko. Poslanik Clinchet se ne vrne v Budimpešto, dokler ne dobi Francija popolno moralno in materialno zaščeno.

Praga, 11. jan. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da bodo tudi narodni zastopniki držav Male Antante zapustili Madžarsko čim vložijo pri madžarski vladi svoje zahteve v pogledu povračila škode in jamstva za mir.

Dunaj, 11. jan. Vsa besnost Horthyjevih tolp se obrača znova proti socijalistom. Socijalistična stranka je izdala proglas, v katerem zahteva radikalno izpremembo režima. Vsled energičnega zadržanja Ogrskega proletarijata, so Horthyjevi začeli zopet napadati naše sodruge, moriti in internirati. V Budimpešti je došlo do hudih spopadov. Nekaj sodrugov je bilo ubitih in ranjenih.

Dunaj, 11. jan. V krogih tukajšnje madžarske emigracije prevladuje mnenje, da bo moral vsled ponarejevalnega škandala Horthy odstopiti. Pritisk Francije in Male Antante je vedno hujši, škoda, ki jo bo utrpela Madžarska v materialnem in moralnem oziru nepregledna. Potovanje Karolyja v Pariz in njegovi razgovori s francosko vlado, se spravljajo v zvezo z bližajočo se vladno in režimsko izpremembo na Madžarskem. Karolyja se smatra za Horthyjevega naslednika.

BALDVIN LASKA IN UČI.

Berlin, 10. jan. Predsednik angleške vlade je govoril v Londonu in izjavil, da smo Angleži in evropske zahodne države dediči rimskega cesarstva. Imamo skupno civilizacijo, ki smo jo dobili v skupni državi, čeprav smo na različnih stopnjah, različnega jezika; imamo skupno tradicijo in zakon. Voja med takimi narodi bi bila bratomorna norost. Mi bi se morali med seboj podpirati ter si prisvojiti lastnosti rimskih značajev: pobožnost, resnost in resnoljubnost. Na to načelo gradimo civilizacijo. — Angleškega ministra bi bilo dobro opozoriti na angleške govore v mosulskem vprašanju, kjer so govorili samo o topovih.

KATASTROFALNE POPLAVE V MEHIKI.

Los Angeles, 11. jan. V bližini Santiaga in v Severni Meksiki so nastale velike poplave, ki so uničile cele kraje. Obrežja so vsa pod vodo. Do sedaj je bilo nad 500 mrtvih. Škoda je ogromna.

KRIZA V NEMŠKI VLADI.

Berlin, 10. jan. Levica v nemškem državnem zboru je zahtevala, da poveri predsednik republike sestavo vlade drju Luthru, kar je pa predsednik Hindenburg odklonil, ker hoče še počakati sej političnih frakcij, zlasti centruma, demokratov in socialnih demokratov. Centrum se zavzema za široko koncentracijsko vlado in hoče za ta načrt pridobiti tudi socialne demokrate, ki se pa še niso odločili. Socialni demokrati bi bili pripravljeni sodelovati v taki široki koaliciji le tedaj, če bi bila nevarnost, da sicer prevladuje v večini protirepublikanski živelj. Doslej se socialni demokrati niso nič ogrevali za kakršnokoli sodelovanje. Kriza se razreši še ta teden.

DELO DUNAJSKIH SOCIJALISTOV V LONDONU.

Dunaj, 10. jan. Londonska okrajna konferenca delavske stranke je čestitala dunajskim socialnim demokratom, na sijajni uspeh v izvrševanju komunalne politike, s katero je stranka izvedla olajšanje davčnih bremen za delavski razred in srednje stanove. Konferenca je pozvala londonsko občino, naj sledi temu zgledu, ter si izbojuje pravico, da bo sama določala prejemke občine, seveda s primerno utesnitvijo državnih in posestnih davkov, ki sedaj dotirajo mestno upravo.

ITALIJANSKA STRANKA LIKVIDIRA.

Rim, 11. jan. Vodstvo italijanske klerikalne stranke (popolari) je na včerajšnjem sestanku sklenilo, razpustiti svoj parlamentarni klub ter opustiti vsako strankino delovanje, dokler se razmere v stranki sami in v notranjem političnem življenju Italije ne izpremenijo. V italijanski klerikalni stranki se je že dalj časa bil hud notranji boj, ki je stranko razcepil na neštete struje in skupine. Morali so tudi zaradi tega stranko razpustiti.

NOVA ORGANIZACIJA.

Pariz, 11. jan. V Parizu je bilo povoženih tekom lanskega leta 1590 ljudi. Zato je naravno, da se je pojavila misel po samoobrambi onih, ki morajo peš po svojih opravkih in si ne morejo privoščiti voženj z avtomobili in fjakerkami. Zato so si pariški pešci ustanovili društvo pešcev. Namen društva je, da nudi povoženim pravno pomoč in izvaja za slučaje cestnih poškodb zavarovanje. — V naši državi bo po novem cestnem redu in reduciranem proračunu tudi treba misliti na tako društvo.

ŽELODČNA GRIPA V NEMČIJI.

Dunaj, 11. jan. V mestu Waldbrunnu se je pojavila nova bolezen, ki jo zdravniki nazivljajo za želodčno gripo. Tekom par dni je umrlo v tem mestu 18 oseb, bolniška statistika pa zaznava že zopet 30 novih slučajev.

Na kraju logike.

Vaš razburkanega političnega morja premetava čolniček narodnih socialistov kakor plevo sem in tja. Samostojna stranka so bili, zajedničarji so bili, radikali so bili, socialisti so hoteli biti in sedaj so priplavali zopet srečno v demokratsko okrilje, o katerem so še neslavno vedeli cele kupe grehov. Po našem mnenju so prišli tja, kamor spadajo, zato jim bog daj kmalu večni mir in pokoj. Ozmimo se pa vsaj nekoliko na zadnjo številko njihovega glasila „Nova Pravda“. Napisali so tam članek „Pot k resnici“, v katerem publicirajo višek socialno-politične modrosti.

Najprej pravijo, da je materijalistično naziranje o življenju napačno, ker smo sicer enaki kapitalistom, ki so tudi materijalisti. O sancta simplicitas! Na kakšen način pa naj se uredi pravične socialne razmere, ki so in ostanejo materijalistične, če ne z materijalističnega vidika, ker za življenje vendar potrebujemo kruha, blaga itd., pa nekoliko pameti, to je novo socialistično naziranje o ureditvi družbe. Narodni socialisti se nam zde prav taki kakor človek, ki pravi, Radič je za republiko, zato pa mi ne smemo biti zanjo. Soc. je filozofija, je znanost, ki hoče življenske odnose v družbi urediti in to je mogoče storiti le z ustvaritvijo novega svetovnega naziranja o družabnih življenskih pogojih, ki slone na čutu socialne enakopravnosti, to je nedvomno na materijalizmu.

Dalje pravi člankar, da hočejo narodni socialisti realizirati kulturo srca in čut ljubezni do bližnjega, temelječo na brezpozgojni pravičnosti v vseh uredbah družbe. S to trditvijo priznavajo narodni socialisti, da so za sedanjost obliko družbe, samo kapitaliste hočejo tako kultivirati, da bodo imeli usmiljena srca. Ta trditev je psihološka neumnost. Kapitalizem se bori za svojo eksistenco, delavec pa za svojo. To sta torej dva nasprotna svetova, ki se nahajata v boju za življenje, tukaj torej ne more biti druge sprave, kakor da se boj dovrši do enakopravnosti med obema, to je vsega človeštva. S to izjavo priznavajo narodni socialisti, da niso razredna stranka, marveč so le solidaristi, ki lahko prestopijo takoj ali h klerikalcem ali pa k demokratom, ker tak program kakor ga zagovarjajo narodni socialisti imata že obe navedeni stranki in tudi druge meščanske stranke. Kar vzemite programe vseh naših meščanskih strank v roke, pa se prepričajte!

Kakor bi udaril žebelj s kladivom po glavi, trdi glasilu narodnih socialistov dalje, da je treba gojiti cilj interesne solidarnosti, to je delavci in buržuazija si morajo pridigovati med seboj ljubezen do bližnjega; delavci pa morajo apelirati na blaga srca kapitalistov in dosegli bomo pravi raj socialnih razmer na zemlji.

Teh duhovitih načel pa ne omili prav nič vzklík, da si bomo boljše bodočnost izkovali delavci sami.

Da podkrepi člankar svojo veliko modrost, dostavlja tudi klic po odpravi internacional in materijalističnega naziranja, ker tako naziranje vodi do meščanske vojne in revolucije.

Narodni socialisti naj bodo potolaženi. Njih duševna sila ne bo ne povzročila ne ovirala revolucije in meščanskih vojn, kvečjemu jih bo pospeševala v interesu reakcije kot lajbgarda buržuazije.

Zidanje na češkem.

Do konca junija 1925 so v češkoslovaški republiki sezidale stavbne zadruge od prevrata sem: 1096 hiš s 14.310 stanovanji v vrednosti 2267 milij. čeških kron.

Občine so v tej dobi postavile 1099 hiš s 9199 stanovanji in 576 malih hiš s 626 stanovanji v vrednosti 680½ milij. čK.

Privatniki so zgradili 1072 velikih hiš s 7134 stanovanji in 9674 malih hiš s 10.916 stanovanji v vrednosti 1081 milij. čK.

Država je dala podpore 4029 milijonov čeških kron.

Tako v češki republiki! Kako pa pri nas? Kako v Ljubljani? V Jugoslaviji pa ni dala država nobene podpore; stavbne zadruge morajo še dvojne takse plačevati!

Kako smo daleč od — Evrope!

Vlada širi brezposelnost.

Še bo nezaposlenosti v naši državi. Enako kakor proračunu ministrstva socialne politike, je posvetil finančni odbor tudi proračunu za javna dela veliko pozornost, toda ne v interesu pospeševanja javnih del, marveč tudi tukaj je treba štediti. Za to ministrstvo je predviden kredit 435.000.000 Din, torej še manj kakor za ministrstvo socialne politike. Proračun pa še znaša nad 56.000.000 Din manj kakor za prejšnje leto. V tem se vidi nekakšen sistem, ki ne ve ali ne zna upoštevati glavnega načela nacionalnih ekonomov, da mora vsaka država, če hoče prosperovati, skrbeti za povzdigo pridobitnih panog in za povzdigo socialnega položaja delavstva. Isto, kar velja povsod, bo najbrže veljalo tudi pri nas. Ali možje, ki se posvetujejo o vseh teh za socialni blagor prebivalstva potrebnih stvareh, jih gledajo z ožjega vidika vladajoče gospode. Finančni odbor torej nima zmisla ne za socialna vprašanja, ne za javna dela, ki bi jih moral kot odgovorni forum spričo naraščajoče nezaposlenosti še prav posebno pospeševati.

Pravijo...

Tudi jugoslovanski športniki in sportaši imajo za svoje stvari angleške izraze. Training za vaje, miting za produkcijo, šoping za pojednino. Ker je v Jugoslaviji politika za buržuazijo dobičkanosen šport, zato so udomačili te izraze tudi v politiki. Po čovječanskem treningu in preko republikanskih mirotvornih intrigah se je vsedel Radič v vlado na nesejački šoping. Pribečevič je vstal od unitarističnega šopinga in šel na opozicijske in gromovniške mitinge. No in narodni socialisti so dali sedaj k samostojnim demokratom na trening. Le, da bo njihova trenaža nehala z demokratskim-naopikugom in ne razkošnim šopingom. Training, miting, šoping in foping so prav posrečeni izrazi za nacionalno in unitaristično jugoslovansko politiko.

Delavski javnosti!

Vsak delavec in delavka naj bere našo »Delavsko Politiko«.

Kdor le more, naj se naroči na »Delavsko Politiko«. Ako je to za posameznika prevelik izdatek, naj se dva skupaj vzameta in skupno naročita.

Vsak pa naj razširja naš delavski dnevnik, ker s tem širi svoj tisk.

Naslove tistih, ki bi se naročili na »Delavsko Politiko« je poslati takoj na upravo »Delavske Politike« v Ljubljano, Breg 12.

V delavske domove spada le »Delavska Politika«.

Glose.

Gospod Pašić je šel zopet po svetu, in sicer v Cavtat in Monte Carlo. Šel je in pustil svoje radikale lepo doma, da se prerokajo in prepirajo, oziroma da razčistijo položaj med seboj. Pogosto uhaja Pašić v inozemstvo, to dokazuje, da je v radikalni stranki večkrat kakšen prepirček, ki ga morajo razčistiti radikalni voditelji brez Pašića. To je stara metoda. Radikalna stranka mora sama v sebi spoznati, da jo prepri razkrajajo, in kadar v stranki to spoznanje dozori, pa se pripelje gospod Pašić domov, da svoj blagoslov in opozori, da so radikali gospodarji države.

»Slovenska politika«. Pravzaprav je psovka za meščanske stranke, če imenujemo njih politiko tako. Politika je uveljavljanje političnih in gospodarskih stremeljenj ali vsaj stremeljenje po uveljavljanju. Res imajo slovenske stranke lepo izdelane programe, ki se demokratizma in socialnega čustvovanja kar cede. Toda, če zasledujemo njih politiko, vidimo, da je vsa njih politika prav podobno balzamu, ki ga smeš vzeti za vsako bolezen, pa ti ne škoduje in ne koristi. Klerikalci so demokrati, socialisti, komunisti, radičevci, sovravniki Srbov pa zopet njih prijatelji. In ali nimajo demokrati ali narodni socialci ali kmetijci prav take bolezni? Edina dva problema centralizem in avtonomizem sta jim na jeziku, ali kako naj se izvedeta, o tem molče naše stranke kakor slepec. Vsa politika gre za to, da se priliznejo enkrat Pašiću, enkrat ljudstvu, enkrat eni, enkrat drugi. Ta konkurenca so veliki problemi politikov, ki smatrajo končno za velik uspeh in priznanje, če dobe v dar — poslanski mandat ali ministrsko mesto.

Lajalna politična dolžnost. Ljubljanske občinske volitve so že bile razpisane lani meseca februarja, pa jeseni zopet. Prvič so jih odgodili demokrati sami, jeseni pa so baže neke majhne stranke intrigrirale in nafarbale notranjega ministra, da je odgodil volitve. »Slovenski Narod« je zaradi tega napisal o tej stvari hud članek, nekoliko pogo-

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

Nekaj grozanskega je bilo tudi peklenko ozračje, ki je obdajalo pošast. Scrooge sam ga sicer ni čutil, a ni moglo biti drugače: duh je sedel popolnoma na miru, a njegovi lasje in šopi kri njegovih škornjih so vihrali kakor od vročega zraka in peči.

„Ali vidite ta zobotrebni?“ pravi Scrooge in se zopet loti nagovora iz ravno omenjenega razloga, hoteč vsaj za kratek hip odvrniti srepo buljenje prikazni od sebe.

„Vidim,“ odgovori duh.

„Vi ne gledate vanj,“ reče Scrooge.

„A ga vidim,“ pravi duh, „kljub temu.“

„Dobro!“ odvrne Scrooge. „Samo to mi je treba pogoltniti in me bo preganjala vse moje žive dni četa škrtov — stvor mene samega. Budalost! Budalost! vam pravim.“

Pri tem zažene duh neznanški glas in zarožlja z verigo tako strašno in grozno, da se mora Scrooge okleniti stola, ker bi sicer omedlel. Toda koliko bolj se zdrzne, ko sname prikazen zavezo z glave, kakor da ji je v hiši pretoplo, in ji pade spodnja čeljustna prsi.

Scrooge se zgrudi na kolena in sklene roke pred obrazom.

„Milost!“ zaječi. „Strašna prikazen, zakaj me mučiš?“

„Človek posvetnega mišljenja!“ odgovori duh, „ali veruješ vame ali ne?“

„Verujem,“ se izvije Scroogeju iz ust. „Moram verjeti; a zakaj hodijo duhovi po zemlji in zakaj prihajajo k meni?“

„Zahteva se od vsakega človeka,“ odvrne duh, „da potuje njegova duša vprek in v šir med soljudmi. Če tega ne stori v življenju, mora storiti po smrti. Prekleta je, da potuje po svetu — gorje meni! — in gleda, česar se ne more udeležiti, česar bi se bila lahko udeležila na zemlji in bi ji bilo v blaženstvo!“

Zopet prikazen zakriči in strese verigo ter lomi svoje pošastne roke.

„Zvezan si, Jakob,“ zašepeta Scrooge trepetaje. „Povej mi, čemu!“

„Nosim verigo, ki sem jo skoval v življenju,“ odvrne duh. „Koval sem jo od člena do člena, od lakta do lakta; opasal sem si jo prostovoljno in prostovoljno sem jo nosil. Ti je neprijetno njeno rožljanje?“

Scrooge trepeta bolj in bolj.

„Mar želiš vedeti,“ nadaljuje duh, „kako težka in dolga je silna veriga, ki jo nosiš sam?“

Pred sedmimi svetimi večeri je bila ravno tako težka in tako dolga kot ta. Ti jo delaš in kuješ od takrat. Strašna veriga!“

Scrooge se naglo ozre pričakujoč, da bo uzrl krog sebe ovito kakih petdeset ali šestdeset sežnjevo dolgo železno verigo; a ne vidi nič.

„Jakob,“ pravi proseče. „Stari Jakob Marley, povej mi več! Tolaži me, Jakob!“

„Nimam te s čim tolažiti,“ ga zavrne duh. „Tolažba prihaja od drugod, Ebenezer Scrooge, in prinašajo jo drugi poslanci drugim ljudem. Niti ti ne morem povedati, kar bi rad. Še malo časa, to je vse, kar mi je dovoljeno. Ne morem počivati, ne morem čakati, ne morem se nikjer obnavljati. Moje misli niso nikoli potovale izven navjine pisarne — poslušaj dobro! — v življenju moja duša ni prišla preko tesnih sten najinega menjalniškega brloga. Težavna pota so še pred menoj!“

Scrooge je imel navado, vtakniti roke v hlačne žepe, kadar se je zamislil. Ko zdaj premišljuje, kar mu je duh povedal, stori to, ne da bi povzdignil oči ali se dvignil.

„Moram si biti pri tem zelo počasen, Jakob,“ pripomi Scrooge precej službeno, čeprav ponižno in spoštljivo.

„Počasen!“ ponovi duh.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

JAVNI PROTESTNI SHOD.

se bo vršil v ponedeljek, dne 11. januarja 1926 ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani z dnevnim redom:

Protest proti demontiranju socialne politike.

Delavci in delavke!

Vlada namerava reducirati socialno politične ustanove in tako štediti na račun izstradanega jugoslovanskega delavstva.

Mesto, da se socialna politika izpopolni, da se uvede starostno zavarovanje, da se podpira brezposelnost, da se ohrani zakonito najemniško varstvo, da se izpopolni inspekcija dela itd. — hoče vlada vse to reducirati.

Zato je dolžnost slehernega delavca in delavke, da se tega shoda udeleži, da skupno protestiramo proti tej socialni reakciji.

Delavci in delavke!

V ponedeljek, dne 11. januarja ob 7. uri zvečer vsi na protestni shod v Mestni dom.

Strokovna komisija za Slovenijo.

Strokovne organizacije na delu za Delavsko zbornico. Včeraj, v nedeljo se je vršil v Ljubljani zbor zaupnikov iz vseh obratov Ljubljane in okolice. Razen par obratov, so bila zastopana vsa številna podjetja po svojih najboljših zaupnikih. Po otvoritvenem govoru s. Golmajerja, je podal obširen referat s. Fran Svetek, ki je natančno orisal volilno borbo za Delavsko zbornico in glavne parole Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije. Preko 200 navzočih zaupnikov je v najsvetnejšem razpoloženju odobrilo zadnje ukrepe za odločilno bitko ter sklenilo nastopiti prihodnje dni z vso energijo za zmago edine delavske liste, ki so jo vložile naše strokovne organizacije. Za izredno požrtvovalno delo mariborskih organizacij v tej volilni borbi je bil odposlan proletarijatu mariborskega okrožja brzojavni pozdrav. Natančnejše poročilo priobčimo jutri.

Kdaj vendar že dobimo šolski zakon? Odkar se menjajo prosvetni ministri kot vreme lamsko leto, ne pridemo do nobenih določenih prosvetnih ustanov ne v visokem, ne v srednjem in ne v osnovnem šolstvu (sedaj mu pravimo »nastava«!) Premišljanje profesorjev in učiteljev ob vsaki izpremembi vladnega režima gotovo ni koristilo prosveti, državni blaginji se manj, najmanj pa prizadetim učnim močem in pa našemu mlademu rodu. Sredi januarja se bo vršila konferenca srednješolskih učiteljev v Beogradu, kjer bodo razpravljali o novem načrtu zakona o srednjih šolah. Visokošolski profesorji so dali Radiću kot prosvetnemu ministru dobro lekcijo. Morda bo sedaj Radić previdnejši v svojih ukrepih in v svojih izjavah.

Za prihodnjo nedeljo se nam obetajo zanimivi dogodki. Ljubljano poseti Sveti-Zar Pribečevič, ki bo govoril o tem in onem. Za ta shod se vrši »velikanska« agitacija.

Škofovsko pismo pa Delavska zbornica. Včerajšnji »Slovenec« je priobčil poslanico dunajskih škofov. Ta poslanica daje delavcem tudi sledeči recept: Delavska zahteva, uplivati na gospodarstvo po delavskih zbornicah je upravičena, ako ostane v pravih mejah in ne krši pravice podjetnikov. Veščaki naj se posvetujejo o spornih vprašanjih mirno in stvarno, ponižno in v medsebojnem spoštovanju. Zato delavce: Ne terjaj od delodajalca človeške plače in mezde, ker s tem kršiš pravico podjetnika do dobička. In takšni ljudje, s takimi načeli hočejo dobiti Delavsko zbornico v svoje roke!

Jako zanimivo. Iz najverodostojnega vira poročajo, da je Pašić natančno ob 5.40 dospel v Milan, da je tamkaj čakal 45 minut, pa ni niti izstopil, natančno ob 6.20 pa se je odpeljal proti Genovi.

Delavska akademija. Na trinajstem večeru v četrtek, ob 19. uri De-

lavske akademije je predaval g. dr. A. Šarabon o športu. G. predavatelj ni govoril o svoji temi v običajnem predavateljskem tonu, nego mu je dal prikupno obliko prostega razpravljanja o športu, njegovi zgodovini, njegovih vzgojnih in moralnih tendencah ter njegovem pomenu za kulturno stopnjo človeštva. Pravi športnik mora biti vseskozi moralno neoporečen človek, pravilo, ki so se ga držali že stari Grki in ki se čimdalje bolj uveljavlja tudi v modernem športu. Nikdar ni človek prestar za gojenje športa, šport vzgaja ljudi tako, da se šestdesetletniki počutijo kot mladeniči. Nekdaj je bil šport le privilegij aristokracije in bogatih stanov, danes pa prodira tudi med delavstvo, ki ga goji v vedno večji meri. Tako si je kulturno in politično visoko stoječe avstralsko delavstvo postavilo obelisk, na katerega straneh je izklesana trikrat številka 8, kar pomenja, da je dnevni čas delavstva razdeljen na tri dele: 8 ur dela, 8 ur spanja in 8 ur zabave, izobraževanja in športa. Teh pravil se avstralski delavci tudi striktno drži, od tod njegova moč. Iz delavskih vrst je dosedaj izšlo že mnogo odličnih športnikov.

G. predavatelj je v svojem govoru navedel nekaj zanimivih primerov športnih uspehov in discipline, hvalevredno je tudi, da se je oziral na to, da stopi tekmo svojega govora tudi v miselni stik s svojim delavskim občinstvom. Pri predavanju je bilo dovolj navzočih, vendar je bilo opaziti, da je zanimanje malo popustilo — vzroki so različni. Upamo, da bo prihodnjič boljše.

No, da, tudi lepa socialnost! Skoro osemdeset let stara vdova Marija Bučar je ležala štirinajst dni v svoji sobi mrtva, docela oblečena. A nihče se ni pobrigal zanjo in njeno usodo. Ko so po štirinajstih dneh »uradno« ugotovili, da je ni nikjer videti, so vdrli v stanovanje in našli njeno truplo.

Velik potres na Kitajskem. Iz Teherana prihajajo vesti o velikanskem potresu na Kitajskem. Po poročilih je potres uničil dve vasi. Število mrtvih je veliko. Iz ene vasi se je rešilo samo 11 oseb. Potresni sunki se venomer ponavljajo. Ponekod so izbruhnili požari, ki so uničili cele dele vasi in mest. Isto se je zgodilo tudi v pokrajini Kvangsi, kjer je požar uničil celo ozemlje Kvailing.

Hudič ga je preganjal. V Sv. Bolfenku pri Središču je živel star viničar, Fr. Štrobelj — star alkoholik. Kadar se ga je močiček nalezal — je vedno videl samega hudiča, ki ga preganja. Zadnjič je v popolni alkoholni omotici zopet zagledal hudiča, ki ga lovi. Ker se je pa rogata bal, je vzel nož in se zaklal. Vzel ga je res hudič — alkohol —.

Prekajeno meso so ukradli iz prekajevalnice L. Smoljanove na Mesarski cesti v Ljubljani. Vlomili so v prekajevalnico in odnesli blaga za 1250 dinarjev. Isti ljubitelji prekajenega mesa so vlomili še tisto noč v neko drugo prekajevalnico, kjer pa niso imeli sreče.

Požar. Na Dolenjskem, v Primči vasi, je pri posestniku Kovaču izbruhnil požar, ki je uničil hlev in gospodarska poslopja. Vsled močnega vetra je bila v nevarnosti vsa vas in le odločen nastop gasilnega društva iz Ambusa je preprečil večjo nesrečo.

Konkubinatus. Kar je prepovedano, mika. To je občutil na sebi tudi neki F., misleč si: ni dobro biti samemu; izvolimo si družico. Ker ni bilo denarja za postavni zakon, si je poiskal združenja izven zakona. Zal mu je prišla v nasprotje oblast ter zašila njega in njegovo nepostavno družico.

Policijski izkaz: 2 tatvini rokavic, — je pritisnil mraz —, 1 kaljenje nočnega miru in 5 prestopkov policijskega reda. Morala trpi radi konkubinatusa (priležništva) dveh ljubeznih željnih bitij F. S. in B. J.

Tudi psi stradajo. Saj še celo psi stradajo. Včeraj je popadel lakomen pes mastne telesne dele neke H. M., za kar seveda ne bo kaznovan pes, temveč njegov posestnik in lastnik.

Volkovi so se pojavili v ljubljanski in mariborski oblasti. Na njihove

repe je razpisana nagrada. Na glave volkov, ki ogrožajo blaginjo delovnega ljudstva ni razpisane nobene nagrade, dasi povzročajo več škode kot mreine, ki se klatijo k nam iz kočevskih gozdov.

Maribor.

Maribor proti okrnitvi socialne politike in za zgradbo novih stanovanj. Mariborski mestni občinski svet je imel 5. t. m. svojo prvo toletno redno sejo. Iz poročila za lamsko leto posnemamo, da je imel lani 15 rednih in 4 izredne seje. Vršil se je lani tudi sestanek zastopnikov vseh avtonomnih mest Slovenije, na katerem se je med drugim sklenilo organizirati vzajemno zaščito deee pod vodstvom juristov (!) ter ustanovitev okrevališča za slovensko deeo ob morju. Prošnji Olepševalnega društva za magdalensko predmestje za nakup Reiterjevega zemljišča v svrhu razširitve parka se za sedaj ne ugotovi, ker se bo to zemljišče dobilo baje pozneje bolj poceni. Kombiniran stavbni odsek poroča, da je določenih 2 milijona dinarjev za stavbo stanovanjske hiše na oglu Smetanove in Vrtnice ulice z dvema nadstropji in 24 stanovanji z 1 in 2 sobama. S. Petejan vpraša, če se je jemalo pri tem v poštev tudi druge možnosti kakor: hiša z 3 nadstropji ali sistem kolonij. Zupan predlaga, naj se predlog stanovanjskih najemnikov, ki gre za tem, da se progresivno obdavči število sob posameznim strankam v svrhu doseganja sredstev za nove gradbe odkloni, mesto tega pa naloži 20% doklado na gostiščino in apelira na javno dobrodelnost (!). Ss. Petejan in Bahun sta proti temu, ker bi to zadelo predvsem tudi najrevnejše, medtem ko bi predlog stanovanjskih najemnikov obdavčil tudi premožnejše. Povdarjata, da naj se gre zlasti stavbnim zadrugam kar najbolj na roko z dovoljevanjem brezobrestnih kreditov, prepustitvijo parcel, oproščanjem davkov itd. Opozarjata na zadrugo »Stan in dom« v Ljubljani, ki je to leto zgradila že 60 stanovanj, kar je omogočila tudi ljubljanska mestna občina s tem, da ji je dala 2 milijonsko posojilo. Sklene se podpirati stavbne zadruge in nove zgradbe oprostiti občinskih davščin za dobo treh let. Izdelavo parcelacijskega načrta za koroško predmestje, ki mora biti do marca t. l. gotov, se odda arhitektoma Jelencu in Czeikeju. Obenem se prizna potreba izdelave regulacijskega načrta za celo mesto, ker dose-danji, ki je bil narejen pred 38 leti, ne odgovarja več razmeram. Novinarskemu združenju se priznajo od mestne občine iste bonitete kakor jih uživajo državni uradniki. — Socijalistični klub je prečital in predložil protestno resolucijo proti redukcijam v ministrstvu za socialno skrbstvo, da jo mestni svet odpošlje na pristojno mesto v Belgrad. Podobno, vendar precej pohlevno resolucijo, so predložili tudi radikalni svetniki, medtem ko si pristajš samostojnih kmetov sploh ni upal priti na to sejo v svesti si, da je njegova stranka sokriva naše škandalozne socialne politike. Resolucija socijalističnega kluba se glasi:

Občinski svet mestne občine mariborske se zaveda važnosti socialnih ustanov v dobi brezposelnosti in socialne bede. Vkljub temu, da je država v prvi vrsti poklicana reševati socialne probleme, je občinski svet posegel z malimi sredstvi aktivno v reševanje socialne bede in občini torej danes ne more biti vseeno, če ukine parlament ministrstvo socialne politike in reducira večino socialnih ustanov, ki si jih je delovni narod izvojeval prva leta po vojni. Zato

protestira

obč. svet mestne občine mariborske proti nameravanemu ukinjenju borz in inspekcij dela, proti odpravi zaščite deee, proti redukciji podpor brezposelnim in invalidom.

Socialna beda in zlasti brezposelnost je postala problem, s katerim se bavijo danes parlamenti vsega sveta, le naš parlament misli na redukcijo socialnih ustanov, ki imajo vrh vsega še mednarodni pogodbeni značaj.

Redukcija socialnih ustanov mora imeti neizbežno za posledico socialno katastrofo, zato opozarjamo vlado in

drnjal in nazadnje povedal, da so male stranke dolžne lojalno podpirati demokrate. V svojih izvajanjih pravi imenovani modrijan, da je bilo jeseni za najmočnejšo stranko v Ljubljani ugodno razpoloženje ter bi bila naprednost v Ljubljani zmagala, če bi bile male stranke storile lojalno svojo dolžnost. Sedaj pa tega razpoloženja ni več. Tako torej! Demokratska stranka vendar ni napredna, marveč le trgovska in najreakcionarnejša v državi. V vladi je režimovska, v opoziciji pa tudi, torej podpira nevzdržena naraščajočo reakcijo. Sploh pa, naj ta sijajna naprednost pozove ljubljanske gerente, da demisionirajo, pa bodo kmalu ali volitve ali pa nov komisariat s sosvetom, ki so ga tudi naprednjaki svoj čas odklonili. Da, krivično je, če je Ljubljana oropana samouprave, oropali so jo pa tisti, ki danes zahtevajo politično lojalnost. Mi zahtevamo volitve tudi in ne le šele sedaj, marveč ves čas, tudi takrat, ko so gospodje postavljali komisarje in razganjali občinski svet. Predvsem pa zahtevamo izpremembo volilnega reda za avtonomne občine, ki ste ga pokvarili na nelojalen način! O »Narodovem« godrnjanju pa izpregovorimo prihodnje dni še nekaj besed, ker na nelojalne očitke in podtikanja ne smemo molčati.

Da se ne pozabi. Nas Balkance so Madžari pošteno našamarili. Dinarije so ponarejali, valuto so kvarili, ponujali so na vse strani madžarsko krono. In pisali so pri nas časopisi o senzacionalnih potegavščinah, takoj zatrjujoč, da imamo Balkanci — kot take nas nazivljajo Madžari — in Madžari skupno usodo in vse polno skupnih in enakih slabih lastnosti. Pri tem pa so pripravljeni krono za Habsburžane, le naša diplomacija, naša dobro plačana diplomacija tega ni videla in ne opazila.

Iz naše zgodovine.

Pričetek tekočega nam meseca izkazuje izredno važne dogodke zlasti v socijalističnem gibanju. Dne 9. jan. 1909 je bila v Belgradu zaključena prva konferenca socialne demokracije na Balkanu. Po toliko letih zunanjih političnih bojov je bila prava senzacija za vso Evropo, ki je mislila, da na Balkanu delavce ne pride do uravnovešenja svojih telesnih in duševnih moči. Čudno ulogo so igrali ob tej pri-liki pripadniki raznih komitaških struj, ki so mislili, da se brez bomb in dinamita ne da nič opraviti.

L. 1863 je bilo odpravljeno suženjstvo v Severni Ameriki, kar pomenja velikanski napredek človeštva.

L. 1642 je umrl slavn astronom Galileo Galilei, ki so ga zbog njegove trditve, da se zemlja suče okoli solncea tedanji »razumniki« obsodili na smrt. Večno poznan ostane njegov izrek »E pur si muove« (in vendar se giblje), ki ga je izgovoril, ki so ga gnali na morišče. Da, res se giblje, ne le zemlja, temveč tudi delavstvo. Ko so se l. 1825, torej pred sto leti dvignili v Rusiji dekabristi, so pač sanjali o svobodi, a na praktične ustanove, kakor n. pr. delavsko zavarovanje, socialno politično varstvo, politične svoboščine, osvoboditev proletarijata itd. nihče ni mislil. L. 1883 rojeni utopični socijalist Habe je tudi sanjaril o nekem državnem redu, kjer bo vsakomur mogoče živeti, kot se »podoči človeku, a ostalo je pri sanjah. Šele najnovejša doba nam je prinesla povsem realne uspehe, ki jih je moralo delavstvo pač izvojevati z umom in znojem, mestoma tudi s krvjo.

Potresi.

Potresna opazovalnica pod Triglavom javlja zopet močne potresne sunki po vsej Sloveniji. Zlasti gorati kraji zelo trpe pod to šibo božjo. Istotako beleži znatne sunki seizmograf meteorološkega zavoda v Ljubljani. Zanimivo je, da je zlasti leto 1926 začelo z živahnimi potresnimi sunki, ki se bodo najbrže še ponavljali.

Širite »Del. Politiko«!

parlament, da je danes treba ustvarjati in večati našo socialno zakonodajo in da je treba ravno ministrstvo za socialno politiko izločiti pri redukciji državnega proračuna za leti 1926 in 1927.

Klub »SSJ«.

Težno pri Mariboru. Tu se je zadnji čas začela šopiriti Orjuna, ki ne zavedne delavce z vsemi intrigami vabi v svoje okrilje. Tako na primer v sporazumu s podjetjem uprizarja redukcije plač in redukcijo delavstva. Potem pa skličejo orjunski funkcionarji delavce na »protestni shod«, kjer ogorčeno žigosajo tako postopanje podjetnikov in zagotavljajo, da se bo že Orjuna potegnila za interese delavcev. Nato se podajo ti »prijatelji« delavstva k podjetniku in ga »prisilijo«, da zopet prizna prejšnje plače in redukcijo preklic. Ta komedija se ponavlja večkrat in kar je kratkovidnih in navivnih delavcev, Orjuni res verjamejo. Vemo pa, da bodo tudi oni še spregledali. Vprašajo naj Orjuno, zakaj dovoljuje, da se dan na dan delajo nadure pozno v noč, medtem ko je mnogo delavcev odpuščenih in bodo še ti, ki sedaj nadure delajo, v kratkem odpuščeni. Kdo bo najprej zletel, tisti, ki Orjuno vodijo, ali tisti, ki slepo za njo drviijo, to bo pokazala prihodnost.

Gostje gostilne »Ljudski dom« v Mariboru pozivajo konzumno društvo, da ukrene potrebno, da bo gostom v tej gostilni tudi »Delavska Politika« na razpolago poleg sedanjih meščanskih časopisov. Če si je gostilničar noče nabaviti, česar prav ne razumemo, naj jo pa konzumno društvo naroči.

Trbovlje.

Občinske volitve. Združene strokovne organizacije rudarjev, kemičnih in steklarskih delavcev, so sestavile skupno listo za občinske volitve. Ustanovili so se volilni odbori, vršile so se razne seje, h katerim so bili pritegnjeni tudi zaupniki iz Hrastnika. Sklenilo se je, ob splošnem odobravanju vsega tukajšnjega delavstva, nastopiti skupno pri volitvah. Delavstvo je želelo, da se ves razredni proletarijat združi in tako se je tudi zgodilo. Pa ti pride

neki hud ultrarevolucionar in ti napravi tajni pakt z gospodom Rozinom, ki v takih slučajih rad žerira kredite. Narejeno. Tako se hoče sedaj uprav zadnje dni pred vlaganjem kandidatnih list razbiti enotno listo in sestaviti »komunistično«, to je posebno »ekstremno levo komunistično«, kakor je krstil g. Gustinčič tako listo. Tako hoče ta dični pleskarski revolucionar plesati po naročilu meščanskih strank in razbijati delavsko enotnost. Vsak rudar naj sedaj premisli, kam ga hočejo takile posili komunisti zapeljati. Vemo, da so rudarji v revirjih že toliko pametni, da ne bodo nasledili provokaterjem in razbijali sloge, ki se je s toliko požrtvovalnostjo ustvarila. Kdor danes ruje proti enotnosti delavstva — dela to le na račun kapitalistov. Sedaj ima besedo dotični, ki je to listo sestavil. Poznamo vas! Seveda ta lista bi se potem vezala z obrtniško listo g. Rozina in tako bi bilo naše delavstvo po pojmihih teh ultrarevolucionarjev rešeno.

Celje.

Klerikalne lumparije. Klerikalei skušajo na vse načine priboriti večino v Delavski zbornici. Da jim ni nobeno sredstvo pregrdo, kadar se jim zdi potrebno svojega nasprotnika ogoljufati in obrekovati, nam je že davno znano. V boju proti socializmu se topot borijo tako, da so raznesli med socialistično organizirano delavstvo vest, da so socialistične organizacije sklenile bojkotirati volitve v Delavsko zbornico. Socialistično orijentirano delavstvo naj zato glasovnice, ki jih dobi, raztrga. Druga taka nečednost in budalost, ki pa nasprotuje prvi vesti, je zopet, da so socialisti sestavili z orjunaši in demokrati skupno listo, za to naj delavci raje volijo klerikalee, kakor pa socialiste. Le tako naprej, tudi vašim lažem bo enkrat konec.

Prednaznanilo. Kakor vsako leto, utegne biti tudi letos celjska velika maškerada, ki jo priredi »Svoboda« v vseh prostorih »Celjskega doma« ena najbolj privlačnih in vsestransko zabavnih prireditev. Opozarjamo že da-

nes vse tiste, ki se hočejo enkrat svobodno zabavati, da se pripravijo na ponedeljek dne 1. februarja. Natančneje Vam bodo povedali lepaki.

Stanovanjska beda. Pravijo, da vlada v Celju stanovanjska beda. Pa bržkone to ne bo točno, ker stoji na Slomškovem trgu ena dvonadstropnica, ki je samo v pritličju obljudena, dočim sta nadstropja prazna. Je torej jasno, da v Celju ni stanovanjske bede.

Zagorje ob Savi.

V hudi zadregi. V naši občini so se vršile občinske volitve že pred pol letom. Ker pa je pri volitvah dobil občinski odbor socialistično večino (obeh struj levičarske in desničarske), meščanstvo, samostojni demokrati in klerikalei, pa so ostali v manjšini, je treba sedaj izvoljenega župana in staršinstvo zapriseči, toda ok. glav. in veliki župan se ne moreta odločiti, da volitev potrdita. Razpust izvoljenega občinskega odbora pa se jim menda zdi preisklo jabolko, ker bi jim nove volitve prinesle še bolj neljubno situacijo. Dne 7. jan. t. l. se je vršila zopet občinska seja še starega občinskega odbora. Navzočih je bilo 18 odbornikov, 7 pa se jih je oprostilo. Sklepi so bili sledeči: za mesoglednika se je določilo g. Franjo Keršnika, za njegovega namestnika pa Ivana Uršiča. Taksa se določi na prihodnji seji kakor tudi odškodnina za mesoglednike. Betonska ograja pri občinski hiši in vrtu se od da na prihodnji seji v izvršitev. Pozove se še dva podjetnika, da predložita ponudbe. Vloga občine Smartno pri Paki se zavrne, ker je dotičnik, ki se zanj zahteva vpis v občinsko zvezo, že pred 11 leti odšel iz občine. Prošnja Jakoba Kosa za koncesijo za restavracijo se odobri. Jurija Slanšek-a se sprejme v občinsko zvezo, Jurju Kanaku se zniža taksa od 1000 na 500 Din. Popravilo sejmišča se razpiše. Ani Gorjane se zviša podpora na Din 75 mesečno. Občinski revij Hönigsman se plača za hrano mes. Din 300. Naprava novega betonskega mostu se v principu sklene ter pooblasti 3-članski odbor in sicer M. Čobala, Raneinger Jožefa

in inž. Franc Lapornika, da se z rudnikom dogovore glede prispevanja k stroškom, ker most največ rabi. Po rešitvi še nekaterih manj važnih zadev se je seja po 5. uri popoldne zaključila.

Ptuj.

Narodno socialistična strokovna zveza v Ptuj je imela 6. jan. t. l. za svoje zaupnike sestanek za volitve v Del. zbornico. Ampak ta je bil na žalost tako klavern, da sploh ne pride v poštev. Ker izmed vseh zaupnikov in kandidatov so imeli samo 3 volilno pravico. Najlepše je pa to, da sta prišla kar dva referenta iz Ljubljane poročat in navduševat volilce za volitve v Del. zbornico in za narodni fašizem. Ali žalibože, da gospoda bi rada govorila pa poslušalec ni bilo. Se med tistimi dvanaestimi je nastal nemir in križanje sem in tja. Za to se jima res ni izplačalo da bi se oba pri govoru izčrpala, vsled tega sta bila bolj skromna. Ampak korajžna sta bila pri razdelitvi glasov v ptujskem srezu. Delila sta čisto po domače. Da bi navzočim zaupnikom in sebi dala pogum, sta rekla: »V Ptuj je 2103 volilcev, zategadelj mora lista Neodvisne del. zveze dobiti najmanj 1000 glasov, drugi se pa naj trgajo še za ostalih 1000 glasov!« Gospoda referenta sta zelo priporočala svojim zaupnikom, da naj pridno čitajo »Jutro« iz katerega bodo lahko črpali navodila pri agitaciji. Torej s takimi in podobnimi priporočili sta prišla med tiste delavce, katerim so še pred 1 mesecem obetali združitev z Amsterdamsko Internacionalo. Vsi zavedni delavci so tedaj to novico z veseljem sprejeli in pozdravljali. Zato so sedaj nemalo presenečeni, ko jim zopet razlagajo, da sedaj ni mogoče, ker so volitve v Del. zbornico združile i narodno socialiste i demokrate. In taki ljudje si upajo v Ptuj na agitacijo med delavstvo. Tukajšnje delavstvo je že preveč izkušeno, ne da se več goljufati. Sklenilo je zato, da voli res delavsko listo, to je: Listo Združene del. strokovne zveze Jugoslavije.

Ysak zaveden delavec in vsaka izobrazbe željna delavka bi morala biti naročena na družinski mesečnik

„POD LIPO“

ki izhaja že tretje leto. — Y letu 1926 prinese zanimivo povest Griška in njegova žrtev, iz življenja ruskih delavcev, ki jo je spisal slovenski delavec, dolga leta vojni ujetnik v ruskih delavskih centrih, lepo črtico „Bela duša“ znamenite delavske pisateljice Ade Negri, mične povesti, novele in črtice delavskih pisateljev Lovro Kuharja, Čulkovskega, K. Kocjančiča, I. Yuka, Mile Klopčiča in drugih. — Y l. 1926 bo izhajal „Pod lipo“ v novi opremi.

Naročnina na leto Din 36.—. — Naroča se pri

„ZADRUŽNI ZALOŽBI“ v Ljubljani,

Aleksandrova cesta štev. 5.

67

KRUH

iz Prve delavske pekarnе v Ljubljani je

najboljši.

Zahtevajte ga v vsaki prodajalni!

3

Stavbena, konzumna in gostilniška zadruga „Delavski dom“ v Trbovljah

r. z. z o. z.

Pristop. Din 0.50; Delež Din 50.—; Rez. in podp. sklad Din 45.000.—; Deležni sklad Din 15.000.—.

ZADRUŽNE PRODAJALNE: 1. Trbovlje - Vode štev. 287
2. „ - Loke štev. 277
3. Senovo pri Rajhenburgu

ZADRUŽNE GOSTILNE: 1. Trbovlje - Vode (v Delav. domu)
2. „ - Dobrna
3. Senovo pri Rajhenburgu (v last. h.)

V Trbovljah ima veliko dvorano za vse prireditve. — Oskrbuje vse življenske potrebščine.

V lastnem hranilnem oddelku skuplja hranilne vloge, ki so dosegle že višino

Din 700.000.—